Ա ՏԱՐԻ ԹԻՒ 41 — ԻԶՄԻՐ 18 / ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1909 — ՈՒՐԲԱԹ

تاشنك
اشبو يومي غزته
صاحب امتياز: هاچند مامورليان: اديسي

"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

ԱՐՁԱԿ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	վեց.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20 Ղրշ.
ՊՕԼՍՈՒ ԵՒ ԳԱԼԱՏԱ	108	54 Ղրշ.	
ՊԱՐՏԱՒԱՃԱՐԱՆ	25	13 Ֆր.	

Նամակները պէտք է ուղղել «ԴԱՇԻՆՔ»ի Խմբագրութեան
Rédaction du journal Arménien
«TACHINK»—Smyrne

Չի հրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր

ԱՐՁԱԿ

ՁԻՐԵՆ

Ազատութիւն, Սրտալրութիւն և Հաւասարութիւն բառերը, տասնրհինգ ամիսէ ի վեր ամենաւելի են. թերթերու մէջ, բերաններու մէջ, վերատառութիւններու մէջ, նոյնիսկ խանութներու նշանատախտակներու վրայ: Բայց, իրենք իսկապէս, en chair et en os, ո՛ւր են: Կարծեմ՝ ոչ մէկ տեղ տակաւին:

Երբ անցած տարի, այն բիւրերես երանելի Մուսականին, առաջին անգամ այդ բառերը ելան Խմբակ մը լսելիքները, այնպէս կարծեցի, ծարաւը ունէինք նոյն իսկ այդ բառերուն, որ մենք, ամէնէն աւելի տառապածներս ու չուսահառներս, ամէնէն առաջ ու ամէնէն աւելի զղրդեցանք, խանդավառեցանք, խենդեցանք զրեթէ և անհասիւ կեցցէներ ու ծափեր մսխեցինք: Այդ նախնական ու զերբնական գինովութեան մէջ, ամենևին չի մտաբերեցինք սակայն թէ, Ազատութիւնը, Հաւասարութիւնը ու Արդարութիւնը ըմբռնումին մէջն է միայն, չէ թէ անոնց աւելի կամ պակաս ազատ կերպով անունները արտասերելուն, պռչտալուն մէջ: Մենք՝ ամէնէն աւելի տառապած ու չուսահառներս, պէտք էինք ամէնէն աւելի փորձառու ու Թովմասական ըլլայ, և քառերի աւելի գործերու ապասէ: Ահա եղաւ մեր սխալը և ամիսներ վերջը, հիմա, չատ գառնօրէն կ'անդրադառնանք անոր:

Օրինակ մը միայն պիտի բաւէ, կարծեմ:

Պէչիքմաչի երկու առանները պիտէք: Առաջինին մէջ Յոյն մը րոպէ րոպէ եղաւ չափահաս իրգունի մը սիրելուն և անկէ սիրուելուն համար: Երկրորդին՝ անչափահաս Հայ աղջիկ մը կ'ուզէին խլամանդիլ Թուրքի մը կնութեան տալու համար: Երկու հակադարձ պատգամներ, որոնց մէջ չափահասութեան խնդիրը պէտք եղաւ էն աւելի չատակօրէն ցոյց կուտար տրամաբանութեան ուղիղ ճամբան: Բայց առաջինին մէջ մէկզմի առնելով խուժանէն խուժդուժութեան, և երկրորդին մէջ՝ անչափահասութեան պարագաները, կայ ու կը մնայ օրինականութեան խնդիրը: Արդ, օրէնքը՝ հին բէժիմին մէջ, և կ'երևայ թէ նոր բէժիմին ալ մէջ, կ'ազգիկ Պէտրիկեան յանցաւոր, և կը խոչտարէ, նոյն իսկ կը պաշտպանէ Հայոհիմին խլամայութիւնը: Ի՞նչ տեսակ օրէնք է սա և ուրկէ՞ է որ կը գայ: Շէրիաթին համար, պէտք եղաւ էն աւելի անպատճառ կերևութեամբ թէ հաւասարութեան գերազանց օրէնքն է ան. ես մտածէ չեմ այդ օրէնսդրութեան, բայց. կը հաւատամ, քանի որ լուրջ իւլէմաներ են ասիկա լսողները: Ուրեմն, Շէրիաթին չէ որ կը գայ անոնկ անհասասար օրէնք մը: Թերևս Բռնապետութիւնն է որ ծնունդ առած է անոր. այն առեն ինչ հարկ պահել դայն, նահ Ազատութեան բէժիմին մէջ, ուր միշտ կը յեղյեղուն իմ կրծքիս խնդիր է, և հիմին ալ ազատ է ուրիշ անուն բանի պէս:

Պէտք է ուշադրութիւն դնել որ, քանի մը կիներու խլամանալու կամ քրիստոնեայ զառնալու հանգամանաքէս պզտիկ խնդիրի մը չուրջը չունչ հաւաքել չէ նպատակս, այլ հաւատարութեան արդի ըմբռնումը ի վեր հանել, և տիշդ այդ բանին մէջ է որ տալիք օրինակիս երկրորդ մասը պիտի գայ առաջադրութիւնս պիտրացնել:

Այս օրերս երևաստրդ-Թուրք մէկ բարեկամս ամուսնացաւ քրիստոնեայ տզջկան մը հետ, բանէ վերադարձին մը հետ որ տակայն իր կրօնքը պահեց, մինչդեռ այդչափ խոչտարութիւն ալ չի կայ Յոյն կամ Հայ աղջկան, որոնք կ'երեւայ էէ այս տեսակ խառն ամուսնութիւններու մէջ աւելի իրը տանտէր կը նկատուին դեռ քան էէ ազատ Օսմանուհիներ:

Այդ ամուսնութեան առթիւ բարեկամս չնորհաւորած առենս, զաղափարի փոխանակութիւն մը ունեցանք առարկրոհներու խառն ամուսնութեան մասին, և ես դիտողութիւն ըրի իրեն այն անհատասրութեան դէմ, որով ինք ուզած առենը ուզած քրիստոնեայ կնոջը հետ կրնայ ամուսնանալ, իսկ քրիստոնեայ երիտասարդները փոխադարձաբար չեն կրնար նոյնը ընել տարակրօն կիներու հետ, նոյն իսկ երբ այս վերջիններն սրտանց համաձայն ըլլան իրենց և ուզեն կարգուիլ անոնց հետ, ըլլայ պահելով իրենց կրօնը, ըլլայ փոխելով զայն: Ի՞նչ տեսակ հաւատարութիւն և ի՞նչ տեսակ խղճի ազատութիւն է ասիկա:

Բարեկամս ալ չատ լուրջ է և չատ ալ ազատամիտ, ատ՛ոչ, — պատասխանեց.

— Ըստծդ տեսականապէս ամենաճիշդ է, բայց գործնականին մէջ չատ զժուարտրոյծ հարց մըն է: Պիտի ըսես թէ ինչատ. պատասխանը պարզ է. մեր ժողովուրդը դեռ չատ ոգէտ է և հետևաբար նահ մոլեանդ: Աստիկա կընայ չատ անազգութիւններ ու նոյնիսկ տառապիլք խառնութիւններ պատճառել, ինչպէս որ եղաւ Պէչիքմաչի մէջ: Հիմա ալ պիտի հարցնես թէ ուրեմն ի՞նչ պէտք է ընել: Ըստ ինչ, պէտք է աչք գոցել, հանդուրժել այդ անհատասարութիւնն ալ, ապասել, երկար ապասել, մինչեւ որ դպրոցները բացուին, աւելի նոր, աւելի զարգացած, աւելի լոյսերով սերունդներ հասնին և այն ատեն այդ անհատասարութիւնն ալ ինքնին կը վերնայ:

Անարժանապէս պատասխանեցի.

Նախ ես չեմ հաւատար մոլեանդութեան ամենակարողութեանը և անոնցմէ կը գտնամ անկէ վախնալ գործերնուս եղած ատեն և չի վախնալ գործերնուս չեղած ատեն: Ազատական այն Բէժիմը որ Քաղաքապետ Մէհմէտ մը կախեց կամ Ֆէհմի մը ատակցուց Թոպհանէ, և մեկնաբանդներու գերազոյն դրդիչ ու պաշտպան Խալաւորը գահընկէց բրաւ, չեմ կարծեր որ երկրորդական խնդիրներու մէջ չատ հոգ ընելու պէտք ունենայ մոլեանդներու բարբանջանքներուն համար: Եւ յետոյ, մէկ բան մը կայ: Կ'ընդունիմ ձեր պարտադրած ազատումը, եթէ զուք ալ՝ որ ազատամիտ և հաւատարութեան պաշտպան կը զանձիք ընդդիմիլ, չի վտիտ օգտուիլ այդ անհատասարկվու կացութենէն: Դուք ալ պէտք է ազատէք, տասը, քսան, յիսուն տարի, մինչեւ որ դպրոցներուն բացուելուն, նոր սերունդ հասնելուն և անհատասարութիւնը վերնայուն տասսպետական խնամակալ զայ: Պիտի ներէ, պիտի պահար, իրդահիք olisuni fo-fhar... կ'ըսէ տառծր: Եւ նոյնիսկ մտաբերեր որպէսզի մը Թուրքերուն ալ պատուիրելով որ չօգտուին այդ անհատասարութենէն, ձեր անկիզծութեան և հաւատարութեան ամենավայրան ապացոյցը տուած պիտի ըլլաք, հակառակ պարագային ձեր լսածները ղոլ են միայն:

— Ձեր լսածներն ալ utopie են, բարեկամ, իրր ամբողջ պատասխան, և տասը քայլ իր ֆրանսուհի սիրիները գնահատելու համար:

Ու կրկնեմ, խնդիրը քանի մը հատ կիներու կրօնափոխութեան վրայ չէ. խնդիրը սկզբունքին ու ըմբռնումին վրայ է: Անառասիկ ազատամիտ պարտն մը,— և ազատամարար ամենքն ալ երեն պէտ են,— որ ոչ միայն ըմբռնումը չունի հաւատարութեան, այլ նոյնիսկ չուզեր ունենալ զայն, նոյնիսկ մեր բռնի ազատացումին առջեւ, չի չանար վերահաստատել ժամ առաջ, խանդարուած հաւատարութիւն մը, անոր համար որ իր անձնական, իր եսական գոհացումը, վայելքը պիտի խանգարուէր: Ահա հոս է խնդիրը: Եւ գէշը հոն է որ, այդ միևնոյն տրամադրութիւնը կրնայ տարածուիլ նահ Արդարութեան և Ազատութեան սկզբունքներուն վրայ:

Ապա թէ ոչ, անցած տարուընէ ի վեր, այդ խոշոր խոշոր բառերուն հետ խաղալէ ու ցնծալէ հոգը, հիմա չի պիտի տոկայինք հարցնել թէ ո՛ւր են անոնց խակտիները:

Ազատութիւնը մէջ է. Մամուլին մէջ: Արդարութիւնը ուր է. Ատանայի մէջ: Հաւատարութիւնը ո՛ւր է. Պէչիքմաչի մէջ:

Ho! Là là! ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՍՊԵՏ.

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐ

ԼԵՒՈՆ ՄԵԼԻՔ-ԱԴԱՄԵԱՆՑ

(Տե՛ս թիւ 39 եւ 40)

1896ին Ադամեանց կը հրատարակէ գրքոյկ մը ուր կը գտնուին կն ալ Մօքատանի «Վրէժը» և Յարանտա Գորչէի «Հիւանդապահ Աղջիկը». առաջինը այդ խնամակալն առաջ խարդմանուած էր Պոլսոյ «Մասիս» չաբամաթերթին մէջ, անառարակոյս առիթ տնտեսօք կը մնար Ադամեանցին: Փոյթ չէ կրկին խարդմանութիւնը, առարկատար Յարանտայի վիպասանին այդ վիպակը՝ վրէժխնդրութիւնն առնէն մեծ դիւցազնական պատկերն է: — Գառատ մայրը՝ իրեն հետ բերած գերմանացի չորս պիտուրները իր օճախին հրդեհին մէջ ողջ ողջ կ'այրէ, դիւցազնարար իր արդար սէրը կը խոստովանի, գերմանացի սատուկուս գինուորի դայն հրացանի բռնելով կը սպաննէ, պատուր գեղին իշխանն ձեռքը կը տեսնի նամակ մը, ուր բարեկամ մը չայտնած է թէ սրտին գերմանացիներէն ի՛նչպէս գնդապետ մնած է. պատուր սրտոտն մահուան վրէժխնդիր էր եղած: Մօքատանի չարք մը սքանչելի վիպասիներուն մէջ, առենէն գերազանցներէն մէկն է ասիկա:

Յարանտա Գորչէի «Հիւանդապահ Աղջիկը»ն ալ կրկին խարդմանութեանց արժանացած է. և սէ գայն կարդացած չէ. մենք Հայկա այդ խարդմանութիւններէն սորվեցանք, որ մեր խշնամիին արիւնին չի նախանձինք, այլ անոր վերկութեանը. խուրքերէն ժողովրդական լեզուով խարդմանելու և իսկամ խուժանին չանձնելու ենք այդ վիպակը: — Իրենէն խոշ խարք մէկէ մէկ գիրքերու օրինակ ըլլայ. Գորչէի այդ պիւցատիւնին նշանուած էր. իր սիրտնարը Ռօժէն՝ գերմանացի գնդապետ կը մնան. Իրենէին ձեռքը կ'իյնայ գերման բանակէն վիրաւորեալ գերմանացի մը, անձնական ազդեցիկ գերմանացի մը, անձնական ազդեցիկ գերմանացի մը, անձնական ազդեցիկ

Նապաստակ Հէջհոգի վրէժխնդրութիւնը. Մ. Սեմենեանի Առաջին Վաստակը, կամ Մուզիկայի Փորիկ Ցոլակն ու Հոլշիկ Նապաստակը. Երեք հատորներն ալ մանուկներու կրթութեան յարմար գրուցքներ են, գեղեցիկ տպագրութիւն և պատկերազարդ։

* * *

Թարգմանիչ-հեղինակը ունի նաեւ թատերական Թարգմանութիւններ 1903ին։

Հայկական ուզելին համար՝ գրական ամէն նիւթ հաւասարապէս դիւրամարս չէ։ Մենք մեզի յատուկ ճաշակ մը ունինք, մենք մեզի յարմար պահանջներ ունինք. նկատելով այս ամէնը, կ'թուի որ Աղտմանցի Թարգմանած Տրիլբի (Trilby) չորս արարուածով գրուածն, որ հանուած է Ժօրժ ու Մորիէի համանուն վիպասանութենէն, մեր բնիկ բնակութեան հոգեբանութեան՝ յատուկ ու չահեկան ազդեցութիւն մը չունի։ Այսու հանդերձ կարելի է գալկ անիկ. միամիտ անձնասրութիւններ վերջ ի վերջոյ պիտի ըմբռնեն, որ անցեալին բիծերը ապագային մէջ չեն սրբուիր։ Անփորձ միամիտն մտայղ անցեալը, բնաւ լոյս չի ծագեր ապագայ ուղիին վրայ։

Այդ յատկանշական է։

Վիկտորիէն Սարդուի Ազեհարցութիւնը զոր Ազատնանց կը Թարգմանէ, անառարկելի սալոնական ընկերութեանց մէջ ունի առանձին հռչակ, սակայն կան Թատերգութիւններ որ բեմէն վար իջնելնուն, գերիմաստական ցրուիչն մը կ'ունենան, այդ կարդէն է նաեւ «Ազեհարցութիւնը». տաղանդաւոր Սարդուի այդ գործը, բնականաբար գրուած է ոչ ընթերցանութեան, այլ ներկայացման համար։ Ազատնանց իր այդ Թարգմանութեամբ մեզի ուսած է լիալիզդա մը։ Ազէկ պէտք է սորվինք, որ Սարդուի լիակատար ազատութեան սկզբունքին համակրող չէ. և Սարդուի ըմբռնումով՝ պէտք է համոզուիլ, որ ուր ֆիւնեւթիւն կայ, այնտեղ այլեւս կարելի չէ որ հաւատքը գոյութիւն ունենայ։ Տարօրինակ համոզում։

(Շարունակելի) ԱՏՐՈՒՇԱՆ

ՓԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍՔ

ԱՄԵՐԻԿԱ ԳԱՂԹՈՂՆԵՐՈՒԻՆ

Այսօր տասը հազարաւոր աչքեր Ովկիանոսին այս կողմը կը նային, և հազարաւորներ ալ հոս գալու համար ճամբայ եղած են։ Հայերը չեն միայն, այլ ամբողջ աշխարհ հոս կը վազէ։ Գաղթե՞նք. այս հարցումը կը նմանի սա հարցումին. տուն տեղերնիս Թող՞նք։ Բայց անոնց համար՝ որոնց տուները կրակով և իրենք սուրով չջնջատուած են, սոյն հարցումը բոլորովին անտեղի է և անխնամ։ Ուստի աւելորդ չէ փանի մը խօսք ընել այս մասին։

Ա.— Նախ, մի՛ մոռնաք, թէ Ամերիկա որքան ալ չնորհալի, կատարելագործեալ և ազատ երկիր է, որքան ալ դարձեալ օտար երկիր մըն է, ուր ամէն բան, լեզու, սովորոյթ, կլիմայ, ուտեստ և մարդիկ՝ օտար և խորթ են, հայրենիքի երջանկութիւնը տալէ հետո։

Բ.— Հոս ժամանակը սուղ է։ Հոս ապրելու համար այր և կին պիտի ցիրկ աշխատելու հարկին մէջ կը գտնուին։ Ժամերով դասիկ, սրճարան երթալ, նստած խազալ, երիցէն գազաւսարաց փոխանակութիւններ ընել անտեղի են հոս։ «Վատղէ և աշխատէ՛» ահա՛ անգլական կեանքի կանոնը։ Եթէ փչ մը անառոտ, թրամվայր, չոգեկառքը կը սուրան կ'երթան, գործդ կը մնայ և դուն խեղճ կ'ըլլաս։

Գ.— Անուանդ սուղ է. հացին օխան 4 դրչ. է, միսը՝ 15, ըրինձ՝ 6, պուլղուր 4, լուզ՝ 30, չաքար՝ 6, մկ՝ 35, ոսկեմարուկ կամ լալիկ՝ 5, պեհնեխնճոր՝ 3, չոմին՝ 3½, ոսխ, գդուճ՝ 3, խազող՝ 10, կեռաս՝ 20 դրչ։ Պատգնները հատով կը ծախուին հոս. ճաշրուկ մը 10 դրչ. գեղձ՝ 1 դրչ. ծիրան՝ 10 փղ. սմրուկ՝ 6 փղ. հաւկիթ՝ 1 դրչ. վարունգ՝ 60 փղ. մէկ հաւր՝ 20 դրչ. հազար՝ 60 փղ. թռչուն՝ 6 դրչ. թոք՝ 40 փղ։ Աւանդին ժարդուն մը համար անհատի մը վարձքը 1 ոսկի է. լաւ անհատ մը 8 ոսկի. բնաւանիքի մը համար ամէնէն աժան տան ամսական վարձքը 4 ոսկի է։

Այս տուրէներէն վախնալու չէ սակայն, որովհետեւ օրականն ալ սուղ է և բարձր։ Հասարակ բանւոր մը 25 դրչ. կ'առնէ. գործէ հասկցողներ 40–50 դրչ. արհեստաւորներ՝ 60–70 դրչ։ Կօշկակարութիւն, ներկարարութիւն, սափրիչութիւն գիւղացիներ կրնան դիւրութեամբ գործ գտնել՝ աւելի վճարումներով։

Հոս եկողներ կը յաջողին գործ գլուխ հանել։

Լեզուին և սովորոյթներուն անտեղեակ, մարդ չի ճանչցող, գլուխ չունեցողները թչուառ կ'ըլլան, իսկ ունենք որ բանկամ կամ ճանօթ մը ունին, անոնց չնորհիւ կրնան գործ մը ձեռք բերել չաբաթական 30 դրչ.ով և տպրիլ։ Աղջիկ և մանչ հատուած վարձք կ'առնուին գործի մէջ։

Գլխաւոր գրասենեակներն են պանդոկի ծառայութիւն, ֆապրիքայի մէջ գործատերութիւն, վաճառատան պաշտօնէութիւն, կառապանի պաշտօն, արհեստաւորաց քով աշխատութիւն են։

Ե.— Ամերիկա գաղթողներուն մէջ ամէնէն գործունեան է հրեայ տարրը։ Նիւ-Եորքի մէջ միայն 800,000 հրեայ կայ։ Ամէնք քիչ մը գրամով կամ առանց գրամի կուգան, բնակարանի կ'ապրին։ Իրենց գործն է կարկատան բնել և վաճառատուներ։ 300 տալէր ունեցողը կառուած մը կը գնէ և մաս առ մաս վճարումներով ամրողջին կը տիրանայ։ Հրեաները Ամերիկան գաղթութեան մէջ մեծ ապագայ ունին։

Զ. Հոդապօծութիւնը չահաւէտ է Ամերիկայի մէջ։ Ամենէն կարեւոր գործերն են կոշտպահութիւն, հաւարտծութիւն, խոզարուծութիւն ապտպատահութիւն։ Սրճատուփի մէջ խազող, տնական տնական պըտուղ և այլ բերքեր ալ կան. ամէն օր ապրերու մեջտեղ հազարաւոր ապրանքներ կը ծախուին։ Ապրանքատերութիւն ընելով մեր գնացած ապրանքապանութիւնը պէտք չէ իմանալ, այլ երկաթուղի, նկիքտրանսպորթիւն, հետաձայն, հետագիր, թղթատուն, գեղեցիկ տուներ, այգի, պըտուղ, տուչ ևատոնց նման կատարելութիւններ։ Իրրեւ օրինակ՝ այդ տնական ապրելէն երեք հատ կը գտնեմ հոս։

1. 500 արտաւար՝ Պօմֆրետն 3–4 ժամ հեռու, 16 սենեակով տուն, բաղնիք, ախոռ, ջուր, 6 հատնոց ու հատիկ մը գինոյ, 42 հազար օխա չոր խոտ, 1200 գեղձի ծառ, 174 խնձորենի, տանձենի, սալորենի, 500 վազի ծառ, 4 ձի, 6 կով, 1000 հատ, խոզ, մեքենաներ, կառքեր, նկ. գին՝ 2000 ոսկի, որմէ 300ը կանխաւճար, մնացեալը մանուածարով։ Այս տարի 1000 ոսկիի բերք ապահովուած է։

2. 120 արտաւար. 100 գեղձի, խրնձորենի և սալորենի, 2 հատնոց, ախոռ, 8 արտաւար բակ, 11 սենեակով տուն, լիճի մը եզերք. գին՝ 500 ոսկի, 200ը կանխիկ։

3. 64 արտաւար, 10 սենեակ, մասուն, անասուն չկն. գին՝ 650 ոսկի, 100ը կանխիկ։

Առանձկ աւելի փարը կամ աւելի մեծ, քաղքին մօտ, հեռու, հազարաւոր ապրանիներ կան։ Քիչ մը գրամով եկող բաղմանդամ բնտանիքներուն համար յար գործ մը և հնչեղ կեանք մին է այս գրագրամը։ Օրանդամ բանտար բռնել սուղ կը նստի։ Ագարակին մէջ ամէն վարձք չկայ. պատուղ, կաթ, հաւկիթ ապահաս են հոն և գոգգենի ծախքերէն ազատ է մարդ։ Ցաւ է սակայն բանկ թէ արեւելքի մէջ այս գործին փափաքողներ չի կան և Հայ տարրը գործարանական կեանքին մէջ անհրեւութացեր զայեր է։

Է.— Պէտք չէ մոռնալ թէ Ամերիկա գալու համար առաջին պայմաններէն մէկն ալ մարմնով առկան բլլալն է։ Ցկարապատ, վախ եկողները չեն կրնար դիմանալ։ Հայկական անցաղոտութեան գաղտնիքը հոս է։ Անգամ մը Ամերիկա ոտք գրնելէ վերջ՝ անապատնան ապրուստնան դիրքը կը նեռուին և երեսատարդները կը չբնարին։ 5–10–20 տարիէ ի վեր 3–4 սակի չափազանցով աչխատող չատեր կան ոբանք մնանկ են գոտկով, բարոյականով և մարմնական առողջութեամբ։

Վերջապէս, զուք Հայե՛ր, երկրագրի մէջ կը տարուբերիք հիմակ. հոն տուր երկիրը, հոս օտարականութիւն, վերջ ի վերջոյ Ամերիկան ազգին ստամոքսին մէջ իյնալ կորուելու վախը կայ մէկը, որովհետեւ հոս ապրող Հայու դատակներ Հայ չեն մնար երբեք։ Ահա՛ այս ամէնը մտածելով և կշռադատելով միայն ճամբայ իյնալ պէտք է։

Պոսթօն ՏՕՔԹ. ՆԱԳԴԱՃԵԱՆ
Թարգմ. ՈՒՂԵՒՒՐ Ա. Բ.

ՄԵՐ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐԷՆ

Գարեմաչի Պատ. Թաղ. Սուրեան լրագրը պատրաստած է իր միամեայ պաչտօնավարութեան ընդարձակ համարատուութիւնը, ուրկէ կը քաղնենք առ այժմ հետեւեալները.

1908 Մեպտ. 28էն սկսեալ մինչեւ 31 Օգոստ. 1909 յիչեալ Թաղականութեան սովորական և բացառիկ հասոյթները՝ առանց կոտորակի հաչուելով՝ եղած են 45,130 դրչ. անցեալ գրամ, ինչպէս նաեւ այդ չրջանի սովորական և բացառիկ ծախքերը եղած են 36,986 դրչ. ուստի Թաղ. Սուրեան տարւոյն վերջը ունեցած է պատրաստ գրամ 8,144 դրչ. որ վաստակի վաճառատան մը յանձնուած է մուրհակով և օրինաւոր ամրագով։

Փակուած չրջանի սովորական հասոյթները եղած են՝ նախորդ եկեղեցապանի յանձնած գումարէն մնացեալ 178 դրուչով միաժամ՝ բանկային, միրատ Թիւններէն, պարտատէրերէն, թաղուհիներէն, պարտուն տարագէն, նաւէրներէն, չրջան գանձանակէն, Զատկի առթիւ նուիրուած գումարներ մերձիներէն են. 25,712 դրչ. որմէ եկեղեցւոյ, լուսարարի, ժամկոչի, սաղմոսերգի են. համար եղած է 8,212 դրչ. ծախք։ Նմանապէս անչարժ կալուածներու հասոյթը եղած է 3,200 դրչ. որմէ տուրքի և ապահովագրութեան համար վճարուած է 367 դրչ։

Այս կերպով եկեղեցւոյ և անչարժ կալուածներու սովորական և գուտ հասոյթները եղած են 20,458 դրչ. որուն վրայ բարգաւելով գպրոցական մուտքի և թուչակներու սպրմնկի արդիւնքն եղող 25 դրչ.ը, գոյացած է 22513 դրչ. որով վարձանան կրթարանի տարեկան ծախքը գոյանալ զատ, այդ սովորական հասոյթներէ ձեռք բերուած է 437 դրչ.ի առաւելութիւնը, որ յատկացած է 8,144 դրչ. պատրաստ գրամէ։

Այս գումարը, ինչպէս նաեւ առաջիկայ տարւոյ միջոցին ամրակարուած արհեստներու առաւելութիւնը սիրոյ յատկանան գարոյի արհեստոցի կողմէ պրուեցած հեկեղեցապատական գեռնի վրայ երկու տան չինութիւնն։

Թաղին վարպետնան կրթարանը անցեալ չրջանի մէջ ունեցած է երեք գասարանով 69 աչակերտ, որոնց երեսուն հոգիը աղջիկ և երեսուն երկուքը մանչ են։ գպրոցական պաչտօնէութիւնը կազմուած է անօրէն-ուսուցիչէ, օգնական գասատուէ, վարժուհիէ և անտեսէ մը. գասատուներէն երկուքը կատարած են Մեսրոպեան վարժարանի նախակրթարանական ծրագրի հետեւողութեամբ։

Գպրոցին ամսական ծախքն եղած է 1876 դրչ. համագումար հաչուով մէկ աչակերտ վճարած է 37 դրչ. որուն վրայ Թաղ. Սնտուկը ծախսած է իւրաքանչիւր աչակերտի համար 33 դրչ.։

Այս համեմատական հաչիւներէն բացայայտ կերեւի որ անցեալ տարւոյ աչակերտաց մատքի և ամսավճարի հասոյթը գրեթէ մէկ տասնեորդը միայն կրցած է կազմել եղած գպրոցական ծախքին և մնացեալ բոլոր տասնեորդը մատակարարած է եկեղեցւոյ մնուկը, զոր՝ ցաւ է բանլ՝ նեղմտակս և բարեացակս կոդոպան

“ԴԱՇԻՆՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ [24]

ԱԼՖՕՆՍ ՏՕՏԷ

ԹԱՐԱՓՈՆՑԻ ԹԱՐԹԱՐԷՆԸ

Բ. ԴՐՈՒԱԳ

Ց.Բ.

ԹԱՐԱՓՈՆԷՆ ԿԸ ԴԻԵՆ ՄԵՑԻ

Կապոյտ երկինքով և գապղ քամիով գեղեցիկ միջօրեամբ մը, Սիոն Թարմ'րի իր չորիին վրայ հնձած, մնուաւորիկ կը վերադառնար իր փոքրիկ պարտէզն... Սրտունքները անչատուած կեսմեղնէ լայն տոպրակներով զոր կ'ուռեցնէին կիսարձաններն և ամերուհիները, իր խոչոր ատամնաւոր մանուկն օրօրուած, և իր ամբողջ մարմնովը անասունին տատանուելով. յետոյ նայիս սկսաւ խնդալ, այնքան խնդալ որ Սիոն Թարմ'րի չուարած մնաց, յետոյքը ձեռքերնին վրայ։

—Ատ ինչ վախտայ է, խնդա պարոն Թարմարէնս...։ Ուրմին ըսածնին իրաւ է եղեր. Թէօր եղար...։ Է՛, պզտիկ Պահան՛ն, նորէն կ'երգէ կոր Մարֆօ քա սիկը։

—Մարֆօ քա սի՞ր, բաւ Թարմարէն զայրացած... գիտցի՛ք հրամանատար, որ այն անձը սրուն վրայ կը խօսիք, պարկեչտ Մաբլոտնատէի մրն է, և բան մը Ֆրանսերէն չի գիտեր։

—Պահան՛, բան մը Ֆրանսերէն չի գիտե՞ր...։ Ատ ով բաւ...։

Եւ Նաւատապետը սկսաւ խնդալ առաջուընէ աւելի ուժով։

Յետոյ տեւանալով Սիոն Թարմ'րիի դէմքը որ կ'երիւնար, չէշտ փոխեց։

—Կրնայ ըլլալ որ հիւանդոյը չէ. մի նեղանա՛ք, գլուխ ալ չգիտեցի իրաւ հետ...։ Միայն թէ խրատ մը տամ ձեզի, Պ. Թարմարէն, զգուչացի՛ք ափերիայի Մաբլոտնատ հիւներէն և Մոնթէնեկրոյի իշխաններէն...։

Թարմարէն ատպանդակներուն վրայ կռա կանգնեցաւ, իր համբաւատր ծրագրութիւնը ընելով։

—Իշխանը իմ բարեկամս է, հրամայեցէ՛ք։

—Լա՛ւ, լա՛ւ. մի զրզուիք...։ Օչինչդրը մը կ'ուզե՞ք։ Ո՛չ։ Թաւրտրնեի հետ յանձնարարութիւն մը չունի՞ք...։ Ո՛չ... Լ՛ւ, ատանկ է ևն, բաւր ձանձրացրե՛ք...։ Հա՛, ազէկ միտքս եկաւ, բանակ՛ած, Ֆրանսական բնտիր ծխախոտներէմ քովս, ձեզի փչ մը տամ անիկ... Առէ՛ք, առէ՛ք, կարելի է օգտակար կ'ըլլայ ձեզի...։ Արեւելքի այն անհնձեալ ծխախոտներն են որ ձեր միտքը այդպէս պղտոր են...։

Ատ բանլով՝ նաւատապետը իր աչխոյերին գարձաւ նորէն և Թարմարէն բոլորովին

և քանիկ կուգին կարգ մը բախտախնդիր խնամախներ։

Թարմավ ցաւալի է որ Գարաքիլսէի Աչխատասիրաց բնակութիւնը, որ կը վարէ Թաղին Մ՚անկապարտակը, գէմ տարբին անգամ մը Թաղ. Ատրպղոյ և Ազգ. վարչութեան համար տալ տօնորած չըլլալով, յայտնի չէ թէ՝ հոն ինչ եղած են մուքն ու էյքը, ո՛րչափ աչակերտ և աչակերտուհի խնամուած են, ինչ ուղղութեամբ և համեմատական ինչ ծախքերով են։

Աջգայինն Անցուդարձ

1908 ՄԵՊՏ. 17/30, ապէտարեր Թրւական որ այսօր, ճիշդ տարի մը առքը, ամենուն մտքին մէջ կ՚արթնայէ տխուր, անմոռանալի յիշատակը այն գժբաղդ մարդկային Կանկերուն որոնք գժբախտ ճակատագրի մը կամ՝ աւելի ճիշդը՝ տհաճելիօրէն ատամր երկու նաւասկա կոչուած արարածներու ահաւոր ոտիտութեան և ծովի անդունդներուն մէջ տաժանելի մահով մը անդնդոտեան իրենց հոգին Թողած տմարգոյ կոկիծի ու սուգի ապխարշ տարան մը։ Այդ չարաչուք օրուան յաջորդ օրը, 18 Սեպտ. 1908, մէկ մասնդիսով ու մէկ սրտանդիսով 20 Հայ ծովմանդ գոհերու գագաղները մէկ առքմէն հոգին յանձնուեցան... Բայց ինչ տարի այս տարտադղեղիկ վերյիչումներն մէջ Թարմավիլ և նորէն տրեկոծել սիրտերը, կրկին արծարծել անմխիթար վիշտերը։ Ինչ որ մտանգի միխիթարութեան տաիթ մը կ՚ըլլայ ամենուս համար այս մահաչուք տարեդարձի պատճառ, այն բարեպաշտիկ գագաղարն է զոր ունեցած է Թօրոսէլիօի Պատ. Թաղ. Խորհուրդը՝ կրօնական արարողութեամբ մը պատուելու, մնծարելու անանկտորէն անհետացած այն Քանկապին կնանքերու յիշատակը, ինչպես կ՚երեւի ստորեւ հրատարակած պաչտօնական ծանուցումէն։

Տ. ԳԻՈՐԳ ՔՀՆԱ. ՀԻՒՐՄԻԻՉԵԱՆի մասին, որ քանի մը օրէ ի վեր քաղաքս կը գտնուի, գանազան կողմերէ գանգատներ կը հասնին մեզ, թոկով քէ յիշեալ քահանան ժամանակ առ ժամանակ տուն կ՚առնէ, խանդէ խանդի մանելով պրահական նպաստ կը խնդրէ, ինչ որ հայ ևկեղեցականութեան անպատուաբեր ընթացք մրն է։ Տեղւոյս կրօնական ժողովոյ ուչադրութիւնը կը հրաւիրենք հայ ևկեղեցականի մը անպատչիւ այս վարմունքին վրայ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆՆԵՆ վայ Նախարարաց Խորհրդոյ կիրակի գիչերուան նիստին մէջ կատարուած խորհրդակցութեան մասին իրարմէ տարբեր և երբեմն հակատակ տեղեկութիւններ կը հաղորդուին Պատոյ Հայ և օտար մամուլին կողմէ։ Ս.յտկէս, «Մօնիթէօր» կոչ թէ Նախարարաց Խորհուրդը որոչած է պատն յանձնել պատասխան նախարար Նէմէտտինի սկզբ՝ պատասխան մը պատրաստել այնպիսի ձեւով մը որ թէ փրկէ կառավարութեան արժանապատուութիւնը և թէ գոհացում տայ Ս. Պատրիարքին պահանջումներուն։—«Ենկի Կազէթա» գրած է թէ Դահլիճը սո՛ւ և է որոչում չէ տուած Պատրիարքարանի խնդրոյն նկատմամբ։—«Լա Թիւրքի»ի բաժնին նայելով Նախարարաց Խորհուրդը որոչած է ընտրել Գաբրիել Նորատունկեանը Պատրիարքական ընտրութեան համար փոխգործակատարութիւն մը հաստատած եմ քաղաքիս մէջ, յանձնելով անոր անօրէնութիւնը Տ. Գ. Պատրպանեան և Մնկ. ու արտօնելով շրջունք աուէն կարգ առաջարկութիւններ ու գործերի ընդունել ու գործադրելու։

Ցաւալով որ մեր վատահութեամբ գիրենք պիտի պատուէք

Կը մնամ խորին յարգանքով

ՆԻԿՈՂԱՍ Ս. ԺԵՌՏԻՄԻ

Լիազօր իրաւամբ ընկ. գործակալ

վերոյիչեալ ընկերութեանց

Իզմիր, 9/22 Սեպտ. 1909

Տ...,

Պատիւ ունենք Ձեզ իմացնելու որ՝ վերեւի չրջաբերականին համաձայն, այսօրուանէ սկսած, մեր ներածման յանձնախումբին գործին առընթեր հաստատած ենք նաև ապահովագրական ճիւղ մը, առանձնելով Բարիզի «Իւրպէն» անուն հրդեհի գէմ, Լիւքսեմպուրգի «Քամէլրյանափէ» անուն ծովային ու ցամաքային փոխադրութեանց դէմ ու Նիւ-Եօրքի «Ճերմանիա» անուն կեանքի ապահովագրական ընկերութեանց գաղթիս փոխ-գործակալութիւնը։

Հետաքրքրուած պատրաստ ենք մենք, գիմորդներուն այս մասին ամէն տեսակ ծանօթութիւններ ու տեղեկութիւններ տալու, ընդունելով միևնոյն ժամանակ այս ճիւղին վերաբերեալ ամէն առաջարկութիւն կամ գործ, հրապարակիս վրայ ընդունուած Քարիֆաներուն ու սովորութեանց տրամադրութեանց համաձայն մեզ գիմորդները գոհացընելու պայմանաւ։

Ցաւալով որ Ձեր ծանօթութեամբ գիտենք պիտի պատուէք գմեզ։

Կը մնամ խորին յարգանքով

Վ. Գ. ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Փոխ. գործակալ վերոյիչեալ ապահովագրական ընկերութեանց

Փոխ. գործակալութեան գրասենեակ

Բուսած Եուսուֆ Ք. 18, Շիչէկլէր Փողոց։

Աջգայինն Անցուդարձ

1908 ՄԵՊՏ. 17/30, ապէտարեր Թրւական որ այսօր, ճիշդ տարի մը առքը, ամենուն մտքին մէջ կ՚արթնայէ տխուր, անմոռանալի յիշատակը այն գժբաղդ մարդկային Կանկերուն որոնք գժբախտ ճակատագրի մը կամ՝ աւելի ճիշդը՝ տհաճելիօրէն ատամր երկու նաւասկա կոչուած արարածներու ահաւոր ոտիտութեան և ծովի անդունդներուն մէջ տաժանելի մահով մը անդնդոտեան իրենց հոգին Թողած տմարգոյ կոկիծի ու սուգի ապխարշ տարան մը։ Այդ չարաչուք օրուան յաջորդ օրը, 18 Սեպտ. 1908, մէկ մասնդիսով ու մէկ սրտանդիսով 20 Հայ ծովմանդ գոհերու գագաղները մէկ առքմէն հոգին յանձնուեցան... Բայց ինչ տարի այս տարտադղեղիկ վերյիչումներն մէջ Թարմավիլ և նորէն տրեկոծել սիրտերը, կրկին արծարծել անմխիթար վիշտերը։ Ինչ որ մտանգի միխիթարութեան տաիթ մը կ՚ըլլայ ամենուս համար այս մահաչուք տարեդարձի պատճառ, այն բարեպաշտիկ գագաղարն է զոր ունեցած է Թօրոսէլիօի Պատ. Թաղ. Խորհուրդը՝ կրօնական արարողութեամբ մը պատուելու, մնծարելու անանկտորէն անհետացած այն Քանկապին կնանքերու յիշատակը, ինչպես կ՚երեւի ստորեւ հրատարակած պաչտօնական ծանուցումէն։

Տ. ԳԻՈՐԳ ՔՀՆԱ. ՀԻՒՐՄԻԻՉԵԱՆի մասին, որ քանի մը օրէ ի վեր քաղաքս կը գտնուի, գանազան կողմերէ գանգատներ կը հասնին մեզ, թոկով քէ յիշեալ քահանան ժամանակ առ ժամանակ տուն կ՚առնէ, խանդէ խանդի մանելով պրահական նպաստ կը խնդրէ, ինչ որ հայ ևկեղեցականութեան անպատուաբեր ընթացք մրն է։ Տեղւոյս կրօնական ժողովոյ ուչադրութիւնը կը հրաւիրենք հայ ևկեղեցականի մը անպատչիւ այս վարմունքին վրայ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆՆԵՆ վայ Նախարարաց Խորհրդոյ կիրակի գիչերուան նիստին մէջ կատարուած խորհրդակցութեան մասին իրարմէ տարբեր և երբեմն հակատակ տեղեկութիւններ կը հաղորդուին Պատոյ Հայ և օտար մամուլին կողմէ։ Ս.յտկէս, «Մօնիթէօր» կոչ թէ Նախարարաց Խորհուրդը որոչած է պատն յանձնել պատասխան նախարար Նէմէտտինի սկզբ՝ պատասխան մը պատրաստել այնպիսի ձեւով մը որ թէ փրկէ կառավարութեան արժանապատուութիւնը և թէ գոհացում տայ Ս. Պատրիարքին պահանջումներուն։—«Ենկի Կազէթա» գրած է թէ Դահլիճը սո՛ւ և է որոչում չէ տուած Պատրիարքարանի խնդրոյն նկատմամբ։—«Լա Թիւրքի»ի բաժնին նայելով Նախարարաց Խորհուրդը որոչած է ընտրել Գաբրիել Նորատունկեանը Պատրիարքական ընտրութեան համար փոխգործակատարութիւն մը հաստատած եմ քաղաքիս մէջ, յանձնելով անոր անօրէնութիւնը Տ. Գ. Պատրպանեան և Մնկ. ու արտօնելով շրջունք աուէն կարգ առաջարկութիւններ ու գործերի ընդունել ու գործադրելու։

Ցաւալով որ Ձեր ծանօթութեամբ գիտենք պիտի պատուէք գմեզ։

Կը մնամ խորին յարգանքով

Վ. Գ. ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Փոխ. գործակալ վերոյիչեալ ապահովագրական ընկերութեանց

Փոխ. գործակալութեան գրասենեակ

Բուսած Եուսուֆ Ք. 18, Շիչէկլէր Փողոց։

և թանկ կուգին կարգ մը բախտախնդիր խնամախներ։

Թարմավ ցաւալի է որ Գարաքիլսէի Աչխատասիրաց բնակութիւնը, որ կը վարէ Թաղին Մ՚անկապարտակը, գէմ տարբին անգամ մը Թաղ. Ատրպղոյ և Ազգ. վարչութեան համար տալ տօնորած չըլլալով, յայտնի չէ թէ՝ հոն ինչ եղած են մուքն ու էյքը, ո՛րչափ աչակերտ և աչակերտուհի խնամուած են, ինչ ուղղութեամբ և համեմատական ինչ ծախքերով են։

Տեղական Լուրեր

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ պաչտօնատանին մէջ ընդհանուր ժողով մը կայ ներկայ ժողովոյ Ս. Պատրիարքին Գործոց Տեսուչ անուանուած նոր պաչտօնէութեան մը և այդ պաչտօնին կոչուածին Նախարար Ջառէ Հրիզի պէյ։ Այս նոր կարգադրութենէն է անչուշտ որ անուանութիւն մը յառաջ եկած է Պատրիարքի տեսչի և Պատրիարքին գործոց տեսչի պաչտօնէութեան մէջ, և նոյն իսկ այս չիմնարկութեան տեսանելի է այն սխալ ըմբռնումը զոր ցոյց կու տայ օր օտար Թերթերէ քաղելով հաղորդած էինք և որուն համեմատ իբր թէ Պատրիարքին յարաբերութեանց տեսուչ Արամեան էֆ. հրաժարած էր իր պաչտօնէն և իրեն յաջորդած Հրիզի պէյ, մինչդեռ Արամեան էֆ. կը չարունակէ իր պաչտօնը, և տեսիլ մեծ գոհունակութեան և ուրախութեան կը պատճառէ իր բազմաթիւ բարեկամներուն և համակիրներուն։

ԿԵԴՐ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷն հետագրով հրաման եկած է Կառավարութեան բանի ուժով զուրս հանել այն վարձակալները, առանց կամ իանութեան, որոնք պայմանաժամի լրանալէն յետոյ չեն ուզեր կալուածատիրոջ յանձնել վարձուած չինուածը, և որոնք կը ջանան ժամանակ չտալ իրենց գէմ բացուած գատէն. նոր հրամանին համաձայն առանց գատավարութեան եչքին ապատիլ կալուածատէրը իրաւունք ունի ատելիանական ուժով վարձակալը զուրս հանելու, կարասիներով միասին։

ՔԱՂԱՔԻՍ գօրանոցի վերին ապահարկն մէն, որ զինուորագրուած ոչ-իսլամներու ցուցակները պատրաստելու պաչտօնը ունի, զինուորագրութեան գանազան գասակարգերու մասին իրեն եղած հարցումին մը պատասխանելով բաած է, թէ գէնքի կոչուած մեկ գատակարգերէն առաջին երեք կարգերը, այն է՝ 21, 22 և 23 տարեկան երիտասարդները երեք տարի պիտի ծառայեն, իսկ միւս երեք կարգերը, այն է՝ 24, 25 և 26 տարեկան երիտասարդները պիտի ծառայեն միայն երեք ամիս՝ իրենց պատականակ չրջանակներուն մէջ։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՑՈՐՄԻՆ ի նպատ նահանգիս գետային կողմերը չրջելու և հանդատութիւն կատարելու նպատակաւ Յանձնախումբ մը կազմուած է որուն անդամ նչանակուած են Օսմ. երեսփոխանները Սասո պէյ, Նէմիմ Մազիհա էֆ. և Շէյխզի պէյ, ինչպէս նաև Թէվֆիկ փաչա, Բիթլիսի պէյ, Տիարպէքիրի էֆ. Պատրաթճի, Ասեոս էֆ. Ասեոսիքեան և Մարտոչէ Էվվի էֆ.։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16 Սեպտ. Եկմէնէն կը յանդուգնի թէ Վահատիրներու պետը Եահիա խամ յաջողած է մեծ բանակ մը կազմելու և Ադրիանոպոլն խափան հրատչակուած է։

ՆՈՒՅՆ.— Մահմուտ Շեվքէթ փաչա Բարիզի մէջ մեծ պատիւներով ընդունուած է, գաչագային և զինուորական իչխանութեանց կողմէ։

ՆՈՒՅՆ.— Յունական գեսպանատան առաջին թարգմանը Վարչապետին մօտ բերուած է այն եղանակին դէմ որով «Քէմէմէ»ի տուրքը կը գանձուի հպղհնեներէն։

ՆՈՒՅՆ.— Զօրավար Ճավիտ պէյի բանտակը յանկարծակի յարձակում մը կրելով Ադրանացիներէն 200 գօրք և չաու մը սպաներ թողած է կուռ գաչտին մէջ։ Ճավիտ պէյ ետ նահանջելով Բրիզրէնտ վերադարձած է։

ՆՈՒՅՆ.— Տէրութիւնները Բ. Դրան կարծիքը չօչափելին՝ կրէտական խնդրոյն կարգադրութեան համար գեսպանախորհուրդ մը գումարելու մասին, որուն պիտի մասնակցին նաև Գերմանիա և Աւստրիա։ Բ. Դուռը միջոցական պատասխան տուաւ, վախնալով որ մի՛ գուցէ այս գեսպանախորհուրդին մէջ Թուրքիան չհամագրգռող ուրիչ յարակից խնդիրներ յարուցուին։

ՆՈՒՅՆ.— Յունաստանի գահաժառանգ իչխանը այսօր Բարիզ հասաւ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Գօրավիլիօի Թաղ. Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ առաջիկայ կիրակի, 20 Սեպտ. գիւղին եկեղեցիին մէջ պաչտօն-պատարագ պիտի մատուցուի անցեալ տարի Սեպտ. 17ի չարաչուք օրը ծովմանդն եղող տարագրուած Հայ գոհերուն համար տարեվիցին տաիթս։

Տեղական Լուրեր

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ պաչտօնատանին մէջ ընդհանուր ժողով մը կայ ներկայ ժողովոյ Ս. Պատրիարքին Գործոց Տեսուչ անուանուած նոր պաչտօնէութեան մը և այդ պաչտօնին կոչուածին Նախարար Ջառէ Հրիզի պէյ։ Այս նոր կարգադրութենէն է անչուշտ որ անուանութիւն մը յառաջ եկած է Պատրիարքի տեսչի և Պատրիարքին գործոց տեսչի պաչտօնէութեան մէջ, և նոյն իսկ այս չիմնարկութեան տեսանելի է այն սխալ ըմբռնումը զոր ցոյց կու տայ օր օտար Թերթերէ քաղելով հաղորդած էինք և որուն համեմատ իբր թէ Պատրիարքին յարաբերութեանց տեսուչ Արամեան էֆ. հրաժարած էր իր պաչտօնէն և իրեն յաջորդած Հրիզի պէյ, մինչդեռ Արամեան էֆ. կը չարունակէ իր պաչտօնը, և տեսիլ մեծ գոհունակութեան և ուրախութեան կը պատճառէ իր բազմաթիւ բարեկամներուն և համակիրներուն։

ԿԵԴՐ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷն հետագրով հրաման եկած է Կառավարութեան բանի ուժով զուրս հանել այն վարձակալները, առանց կամ իանութեան, որոնք

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Գօրավիլիօի Թաղ. Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ առաջիկայ կիրակի, 20 Սեպտ. գիւղին եկեղեցիին մէջ պաչտօն-պատարագ պիտի մատուցուի անցեալ տարի Սեպտ. 17ի չարաչուք օրը ծովմանդն եղող տարագրուած Հայ գոհերուն համար տարեվիցին տաիթս։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16 Սեպտ. Եկմէնէն կը յանդուգնի թէ Վահատիրներու պետը Եահիա խամ յաջողած է մեծ բանակ մը կազմելու և Ադրիանոպոլն խափան հրատչակուած է։

ՆՈՒՅՆ.— Մահմուտ Շեվքէթ փաչա Բարիզի մէջ մեծ պատիւներով ընդունուած է, գաչագային և զինուորական իչխանութեանց կողմէ։

ՆՈՒՅՆ.— Յունական գեսպանատան առաջին թարգմանը Վարչապետին մօտ բերուած է այն եղանակին դէմ որով «Քէմէմէ»ի տուրքը կը գանձուի հպղհնեներէն։

ՆՈՒՅՆ.— Զօրավար Ճավիտ պէյի բանտակը յանկարծակի յարձակում մը կրելով Ադրանացիներէն 200 գօրք և չաու մը սպաներ թողած է կուռ գաչտին մէջ։ Ճավիտ պէյ ետ նահանջելով Բրիզրէնտ վերադարձած է։

ՆՈՒՅՆ.— Տէրութիւնները Բ. Դրան կարծիքը չօչափելին՝ կրէտական խնդրոյն կարգադրութեան համար գեսպանախորհուրդ մը գումարելու մասին, որուն պիտի մասնակցին նաև Գերմանիա և Աւստրիա։ Բ. Դուռը միջոցական պատասխան տուաւ, վախնալով որ մի՛ գուցէ այս գեսպանախորհուրդին մէջ Թուրքիան չհամագրգռող ուրիչ յարակից խնդիրներ յարուցուին։

ՆՈՒՅՆ.— Յունաստանի գահաժառանգ իչխանը այսօր Բարիզ հասաւ։

NATIONAL UNION SOCIETY LTD

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ Լ. ՕՆՏՕՆԻ ՄԷՋ 1782ԻՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ	Ա. Ո.	4.500.000
ՏԱՐԵԿԱՆ ԲՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ	» »	1.500.000
ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍՕՐ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՐԻՆԸ ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ	» »	45,000,000

Այս հանրածանօթ ընկերութիւնը կ՚ապահովագրէ ամէն տեսակ չէնքեր, ապրանք, կարասիք, նաեւ նպաստաւոր պայմաններով։

ԻՋՄԻՒ ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Լ. և Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

Այլ նոյնի Կասեանց Միւթիաեան Ֆէյրման։ Թիւ. 9 – 13

150—31

ՄԵԾ. ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ

Ստեփան Իփլիքճեան

ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ

Ծառաջիկայ ձմրան հագուստին և նոր-ոճ գլխարկներուն ընտիր տեսակները հետզհետէ հասնելու վրայ են։ Բրգեղէն և մետաքսեղէն պատմանելուս, ձեռնափէշ, հոտեղէն, տանիքէ և վարսահարդարի հարուստ և նուրբ տեսակներ, ինչպէս նաև Bonneterie ճիւղի յատկացեալ անգլիական հռչակաւոր Wolsey գործարանի բուրդ շապիկ, վրքոիք և գուլպաներ կանանց և էրիկ մարդոց համար, ինչպէս նաև պղպեղ ազգոյց համար Yersey ֆանելաներ։

Կ՚արժէ միայն հոտաքը բռնել համար այցելել վաճառատունս։

150—41 ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՋԱՐԵՀ ՇՆՈՒՐՀԱԻՈՒ

Հայոց բաղ — Բէշիկթաշ. հեռաձայն

Կեդրոնական գեղարանը գովեստի սիւքի չըլլար, ծանօթ է արդէն բոլոր Իզմիրի։

Թարմ և անխարդախ գեղեր, պատրաստութիւնը արագ և կարեւորը աժան։

Հոն կ՚յաճախեն ականաւոր բժիշկներ։

50—41

CHAPELLERIE DE LUXE

NICOLAS A. NEGREPONTE & Cº

ՆԻԿՕԼԱՍ Ա. ՆԷԿՐՕՊՈՆԹԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ. 116

ԻԶՄԻՐ

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Գլխարկներ, Գոտիքներ, Գաւազաններ, Վկնոցներ, Թևնոցներ, Կռճակներ, Գուլպաներ, Մնրակապեր, Խոպանակներ, Թաշկինակներ եւն. եւն. 100 - 41

ԲԱՔԱՋԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ

Վաճառատունս մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ Ձարմանական և Եւրոպական ապրանքներ։

ՀԱԲՈՆԱԿԱՒԱՆ Ցախճապակիէ թէյի ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ սպասներ Մետաղեայ թաշկինակներ, Վկնոցներ, Տուփեր, Խոզանակներ եւն։

ՄԱՋԱՒԱՔԻ ՀԱՄԲԱՒԱԿՈՐ ԹԷՅԸ

ԾԹՊՊԱՆԱՔ ընտիր ապրանքներ, Գուլպաներ, Թաշկինակներ, Օձիկներ, Փողկապներ, Շապիկներ եւն. եւն.։

Ձրաշխատ եւ աժան։ 150 – 41

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ WHISKYՆ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ
ԱՄԷՆ ՏԵՂ

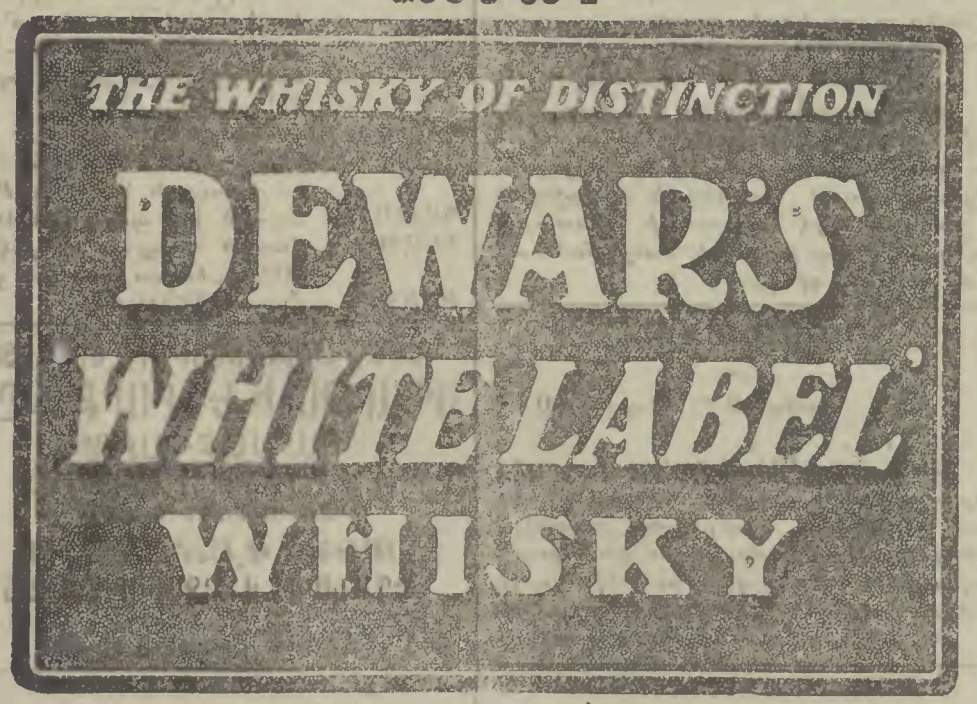

ՓԱՐՁԵՑԷՔ ՊԱՏՄԻ ՀԱՒՆԻՔ 50—31

Դեղարան Սահմանադրութիւն

ԱՐՄԵՆԱԿ Ս. ՉԱՓՐԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել իր արդոյ յաճախորդներուն թէ՝ Հայաստան դեղարանէն, Պատմահանէ փողոց Սահմանադրութիւն դեղարանը տեղափոխուած է. ուր իր ընկերոջ՝ Սարգիս Թալը եւանկէլօս Բալի օղլուի հետ պիտի չանայ ամէն կերպով գոհ ձգել բոլոր իրեն գիմողները։ Ծանձնարարութիւնք արագ և պիները անմրցելի կերպով աժան են։ Փորձի համար կը բաւէ մէկ անգամ այցելել դեղարան։

ՏՕՔԹ. ՏԻԳՐԱՆ Լ.Ց. ՍՊԱՐԹԱԼԸ ամէն օր ժամը (Ր.Ե.) 8.30-10 և ՏՕՔԹ. Ե. ԼՕՂՕԹԼԻԻ ամէն օր կ. Ա. ժ. 9.30-10.30 և կ. Ե. 4.5 հիւանդ կ՚ընդունին դեղարանիս մէջ։ 15—10

ԱՌԱՆՑ ԿԱՐԴԱԼՈՒ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

երբ կ՚ուզեմ կուշտ ու կուռ խնդալ
երբ կ՚ուզեմ հաճելի եւ զուարթ ժամ։
մեր ակընկալեմ կարդացեմ՚

ՅՈՎՀԱՆՆԱ ԲԱԲՈՒՀԻՆ

Պատմական վէպ մը, երգիծական գլուխ գործոց մը, որ մօտ օրէնքիսի սկսի մեր տպարանէն լոյս տեսնելու Հեղինակը՝

ՄԱՆՕԼԱՔԻ ՍՕԻՏԻՍ հեղինէն արդի գրականութեան Ռոպլէն կամ Վօլթէրը կը սեպուի և մեծ համբաւ կ՚վայելէ Եւրոպայի մէջ, իսկ թարգմանիչը Գ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ, նոյնպէս հայ հրապարակագրութեան մէջ քաջածանօթ ըլլալուն՝ աւելորդ կ՚համարինք իր գովեստն ընել, որպէսզի չկարծուի թէ իր անուան ոէքլամ ընել կ՚ուզենք։

Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ 30 պրակէ, և պիտի հրատարակուի չաբաթը ու առ առաւելն երկու պրակ, մէն մի պրակը 20 փարայի։

Փափաքողները կրնան նաև գիրքը ստանալ կամ ապրակ առ պրակ կամ լմնցնալուն՝ թղթատարմամբ։

Գործին հրատարակութիւնը վերջ 20 պրչ. պիտի ծախսի, հետեւաբար յաւազոյն է բաժանորդագրուելով օգտուիլ։ Միևնոյն պայմաններէն նաև պատառներուն համար ուսկից փափաքողք կրնան Մամուրեան Տպարանը դիմելով բաժանորդագրուիլ 11 պրչ. նամակի ծայր դրկելով թղթատան ծախսով մեկտեղ, գործին լրանալէն ետք ընդունելու պայմանով։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ԿԱՄԷԼԻԱՅԻ

(Նախկին Յաւարիրեան)

ԵՒ

ՄԱՍՆԱՁԻՒՂ ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ. 33

Վաճառատունս մէջ կը գտնուին ամէն ճաշակի յարմար ապրանքներ։

Ջմեռնային յատուկ հագուստին համար, ընդունած ենք մեծագործակ ապրանք, որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամէնէ նրբաճաշակներըս։

Գիներս անհամեմատ աժանութիւնը, ապրանքներուս ապահովութիւնն անմրցելի են։

Այցելեցէք անպատ մը ԿԱՄԷԼԻԱՅԻ վաճառատունը համոզուելու համար։

150 – 41 ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԵՏՕՒ, ԱՆԳԼԵՏՕՒ, ԱՆԳԼԵՏՕՒ,

ԱՅՍ ՄԱՐԳԱՆԱՆՇՐԱԺԵՇՏ Է, ԹԷ ՈՐ ԿՈՒԶԷՔ
ՏՈՂԱՒՈՐ ԵՒ ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆՈՎ ԱՆՁԵՒՈՑՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ԱՅԻ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՑ

THE ANGLO-ORIENTAL TRADING Cº. LTD

AUTHORISED CAPITAL	LST.	20000
PAID UP	» »	10000

MANCHESTER & SMYRNA

Եւրոպական և Անգլիական ամենէն նշանաւոր գործարաններէն ուղղակի բնաւոր ապրանքներ դրուած են մեր պահեստները և ամենօրեայ անմրցելի գիներով վաճառուին։

Բրգեղէն, Մետաքսեղէն, Ձեռնափեղէն, Գինկալաբի, Պօնչիքըի եւն. եւն.

Անպատ մը այցելել բաւական է իրականութիւնը տեսնելու համար.

ԱՐԹԻՒՆ

Մեծ վաճառատունները

150—30 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ԿԱՄԷԼԻԱՅԻ

(Նախկին Յաւարիրեան)

ԵՒ

ՄԱՍՆԱՁԻՒՂ ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ. 33

Վաճառատունս մէջ կը գտնուին ամէն ճաշակի յարմար ապրանքներ։

Ջմեռնային յատուկ հագուստին համար, ընդունած ենք մեծագործակ ապրանք, որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամէնէ նրբաճաշակներըս։

Գիներս անհամեմատ աժանութիւնը, ապրանքներուս ապահովութիւնն անմրցելի են։

Այցելեցէք անպատ մը ԿԱՄԷԼԻԱՅԻ վաճառատունը համոզուելու համար։

150 – 41 ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Տպագրական արուեստին պահանջումները ներկայիս ճաշակ կրնան գտնել յանախորդներս,

Գրքեր, Գրոյկներ, Տեղեկագիրներ, հաշուեցոյցներ կը տպուին խնամով տպագրութեամբ մը։

Շուկայի վերաբերեալ ամեն տեսակ յանձնարարութիւններ կ՚ընդունուին եւ գոհացում կ՚տրուի յիշեալներու յանձնարարուած գործերու նկատմամբ։

Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆԻ
ՍԵՓ ԼԵՌՆԵՆ ՄԱՐԴԻԿ

Հետաքրքրաշարժ վէպ մը ազգային կեանքէ։

Գին. – 7 դրչ. Իզմիրի համար։
8 » կամ 1 ֆր. 75 քան քէս դուրս

ՀԱՄԱՌՕՏ
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ
ՄԻՆՉԵՒ ՄԵՐ ՕՐԵՐԸ

Միակ և յարմարագոյն դասագիրքը Ազգային վարժարաններու համար։
Կարեւոր գիրք դպրոցներու
Գին. 5 դրչ.